

MEDYA TAKİP DOSYASI

27 Aralık 2024 Cuma

İÇİNDEKİLER

İKLİM KANUNU OLGUNLAŞMIŞ DURUMDA.....	3
OCAKTA ENERJİYE ZAM YOK.....	4
ENERJİ PİYASALARINDA CEZALAR YENİDEN DEĞERLEME ORANINDA.....	6
TAM YOL İLERİ.....	7
DİDEM ERYAR ÜNLÜ.....	9
SABANCI ENERJİ GRUBU/ ZAİMLER:GETİRİNİN EN FAZLA OLDUĞU.....	10
ANADOLU 500: İTYAŞ HOLDİNG, LİSTODO EN ÇOK FİRMAŞI OLAN.....	12
DÜŞÜK KARBON EKONOMİSİNE GEÇİŞ.....	13

'İklim kanunu olgunlaşmış durumda'

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "İklim kanunumuz olgunlaşmış durumda. Meclisimizin gündemine göre inşallah en kısa sürede yasalaşmasını bekliyoruz. Bir emisyon ticaret sistemi kuracağız. Oradan elde ettiğimiz kaynaklarla da sanayimizin yeşil dönüşümüne katkı sağlayacağız" dedi

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Ticaret Bakanı Ömer Bolat ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu ile beraber Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) İkiz Kuleler'de düzenlenen Türkiye Yüzyılı'nda Ulaştırma Koridorları ve Transit Taşımacılık Toplantısı'na katıldı. Toplantıda konuşan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, Türkiye Yüzyılı hedeflerini hayata geçirirken ulaştırma ve lojistik sektörünün yalnızca Türkiye'nin kalkınması için değil bölgesel ve küresel ticaretin güvenliği ve sürekliliği açısından da kritik role sahip olduğunu söyledi.

'Ulaştırma ve lojistik tüm sektörleri etkiler'

Yılmaz, tarih boyunca İpek Yolu'ndan Baharat Yolu'na kadar ticaretin ana damarlarını birleştiren Türkiye'nin küresel ticaretin şekillendirilmesinde belirleyici bir rol üstlendiğini kaydederek, "Bu eşsiz miras, üç kıtanın ortasında bulunan ülkemizin stratejik konumunun sağladığı fırsatları en iyi şekilde değerlendirme için önemli bir dayanak noktasıdır. Bugünkü toplantımız ise bu fırsatları, hayati adımları belirleme açısından büyük bir öneme sahiptir. Lojistik, küresel ekonominin, özellikle küresel ticaretin kalbidir, tedarik zincirlerini işler hale getirir, ticareti hızlandırır ve dünya çapında ekonomileri birbirine bağlar. Tüm diğer sektörleri etkileyen ve onlardan etkilenen sektör hangisidir diye soracak olursak; ulaştırma sektörüdür, lojistik. Bunu eski bir planlamacı olarak söylüyorum. Planlama yaparken hep bu dikkate alınır. Ulaştırmanın hakikaten kilit bir rolü vardır. Ulaştırılmada yapılan her şey; hizmetlerden tarıma, sanayiye, her alanı etkiler, o alanlardaki gelişmeler de ulaştırmayı etkiler. Ulaştırılmayı boş yere bu kadar önceliklendirmedik, ulaştırma altyapımıza boş yere bu kadar yatırım yapmadık" dedi.

'Emisyon ticaret sistemi kuracağız'

Ardından küresel ısınmaya değinen Yılmaz, diğer tartışmalarla birlikte ticarette karbon meselesinin çok daha önemli bir hale geldiğini işaret ederek, "Daha az karbon üreten ekonomiler ticarette daha avantajlı bir konuma gelmiş olacak. Avrupa Birliği'nin sınırda karbon düzenlemesi gibi uygulamaları, iklim politikalarıyla ticaret politikalarının artık iç içe geçeceğini ortaya koyuyor. Aynısını bizim de yapmamız lazım. Bir taraftan Avrupa'nın sınırda karbon düzenlemesine yönelik tedbirler alırken, diğer taraftan üçüncü ülkelere karşı bizim kendi düzenlemelerimizi hayata geçirmemiz lazım. Ticaret politikalarımızın bu anlamda çok önemli bir boyutunu yeşil ve dijital dönüşümün oluşturacağını söyleyebilirim. Bu konuda da ciddi bir hazırlığımız var. İklim kanunumuz olgunlaşmış durumda. Meclisimizin gündemine göre inşallah en kısa sürede yasalaşmasını bekliyoruz. Bir emisyon ticaret sistemi kuracağız. Oradan elde ettiğimiz kaynaklarla da sanayimizin yeşil dönüşümüne katkı sağlayacağız. Dolayısıyla önümüzdeki süreçte yine her alanda bu yeşil dönüşüm, daha az karbon üreten sistemler önemli hale geliyor" diye konuştu. (DHA)

OCAKTA ENERJİYE ZAM YOK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, ocak ayında enerji fiyatlarında değişikliği düşünmediklerini söyledi. Elektrik ve doğal gaz faturaları üzerinden vatandaşa verilen desteklerin 2025'te artarak süreceğine dikkat çeken Bayraktar, "2024'te şu ana kadar 431 milyar liralık fatura desteği verdik. 2025'te desteklerle bu rakam daha da artacak" dedi.

Enerji Bakanı Alparslan Bayraktar, ocak ayında enerji fiyatlarında bir değişiklik yapmayı düşünmediklerini söyledi. Enerji fiyatlarının maliyetler üzerindeki etkisine dikkat çeken Bayraktar, "Biz tutabildiğimiz kadar enerji fiyatlarını tutuyoruz, ama enerji fiyatına yüzde 10 fiyat artışı yapsan içtiğin kahvenin fiyatı da yüzde 10 artıyor. Halbuki bunun içerisinde elektrik yüzde 2 ya da yüzde 3 payı var. Enerjinin payı neyse onun kadar zam yapılması lazım. Ancak bu fiyatlama davranışıyla alakalı ciddi bir problem var" dedi.

BU YIL 431 MİLYAR LİRA ENERJİ DESTEĞİ VERDİK
Cumhurbaşkanlığı Dolmabağçe Ofisi'ndeki sohbet toplantısında sorularını cevaplandıran Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, devletin elektrik ve doğal gaz faturaları üzerinden vatandaşa verdiği desteklere dikkat çekti. Bayraktar, "Çok

ciddi bir destek programımız var. Özellikle pandemi döneminin getirdiği süreçte ekonomimizin ve vatandaşlarımızın içinde bulunduğu durumda ilgili ciddi bir destek programı. 2024'te şu ana kadar 431 milyar liralık fatura desteği vermişiz vatandaşlarımızla. Bunun 175 milyar lirası elektrik, 256 milyarı ise doğal gaz faturalarına doğrudan destek yapmışız. Bu 2025'te tabii aynen devam ederse daha da artacak" diye konuştu.

İNDİRİMLİ YENİ TARİFE SUBATTA BAŞLAYACAK

Yapılan yeni bir düzenlemeyle tüketimi yüksek olan grupları destek kapsamından çıkarmaya karar verdiklerini anlatan Bakan Bayraktar, destekleme sistemine ilişkin şu detayları verdi: "Yıllık tüketimi 5 bin kilovat saati aşan tüketicilere maliyet esaslı bir modele geçirmeyi hedefliyoruz. Şimdi 417 kilovat saat ve üzerinde tüketim olanlar için de artık

onlar farklı bir kategoride. Toplam abonelerin yüzde 3'ünü elektrik tarafında yüzde 3'ünü etkileyecek, Şubat ayı içerisinde bu Şubat'ın sonunda belki söylemek lazım, faturalarda bunu abonelerin yüzde 3'ü hissedecek. Doğal gazda ise il bazlı bir model geliştirdik. Ortalama tüketimin üzerinde olan bir tüketim rakamının yine tam maliyet esaslı değil, daha yüksek bir fiyattan, yani bir kademelendirme doğal gazda."

DEPOLARIMIZIN YÜZDE 90'I DOLU

Türkiye'nin doğal gaz depolarının yüzde 90'ının üzerinde dolu olduğunu da belirten Bakan Alparslan Bayraktar, şöyle devam etti: "Kışın inşallah herhangi bir sıkıntı ön görmüyoruz. Yani İran her zamanki bilinmezliğini koruyor. Şu anda kontratın hem sadece yansımasını alabiliyoruz. Kontrattaki teslimatın yansı geliyor ama buna rağmen hani hem LNG altyapımızda hem

Alparslan Bayraktar

depolarımızda bu kış için bir risk görmüyoruz."

SURİYE'YE ENERJİ HEYETİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'a yöneltilen soruların önemli bir kısmı Suriye ile ilgili oldu. Bayraktar, Türkiye'nin Suriye'deki enerji alt yapısının yeniden ayağı kaldırılmasıyla yakından ilgilendiğini anlattı. Bayraktar, "Türkiye olarak şu anda Suriye'de 3 iletim hattı ve 4 dağıtım bölgesinde faaliyet gösteriyoruz. İletim hatlarımız Çabonbey'e kadar elektrik taşıyor. Cumartesi veya pazar günü bir heyeti Suriye'ye göndermeyi planlıyoruz. Savaşın önce Suriye'deki 8 bin 500 megavat kurulu güç vardı. Bunun 5 bin 500'ü tahrip olmuş ve 3 bin megavatlık kısım kalmış. Suriye'de her şeye ihtiyaç var ama ilk önce alt yapının kurulması lazım" dedi.

DOĞAL GAZ VE PETROL KAYNAKLARI BÜYÜK AVANTAJ

Suriye'deki petrol ve doğal gaz gibi doğal

kaynakların yeniden inşası için kullanılmasıyla alakalı da bir çalışma içerisinde olduklarını ifade eden Bayraktar, şu önemli bilgileri verdi: "Muhataplarımızda bu anlamdaki yapabileceğimiz katkılar da söylemeyi düşünmüyoruz. Özellikle Suriye'den Türkiye'ye bir petrol boru hattı ile Irak-Türkiye petrol boru hattının birleştirilmesi, Katar gazının Suriye üzerinden Türkiye ve Avrupa'ya taşınması gibi henüz olgunlaşması gereken konular var. Biz nasıl Gabar petrolünü 38 kilometrelik boru hattıyla İdil'e getirip Irak Türkiye Petrol hattına bağlarsak benzer şey yapılabilir. Ve dolayısıyla Suriye petrolü buradan da dünyaya veya işte Türkiye'deki rafinerilere açılabilir. Ama özellikle petrol ve doğal gaz yakın planda çalışabileceğimiz iki alan gibi duruyor. İlerleyen zamanlarda Lübnan'a da Suriye üzerinden elektrik verme konusu gündeme gelebilir."

▶ İSTANBUL

İBRAHİM ACAR

AKKUYU'DA SIEMENS DEFTERİ KAPANDI

2025 yılında Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde ciddi kararları alacakları bir yıl olacağını anlatan Bakan Bayraktar, Türkiye'nin temiz enerji perspektifine dikkat çekti ve konuyu Almanya'nın Akkuyu'ya parça vermesine getirdi. Bayraktar, "Siemens'e bu ekipmanla ilgili sipariş Rus şirketi Rosatom tarafından 2020 yılında verilmiş, parası ödenmiş, Siemens bunu yapmış, deposuna koymuş. Alman hükümeti onayı olmadığı için teslim alınmadı. 1,5 yıllık bir gecikme olunca Ruslar Siemens'ten ümidi kesti ve Çin'e sipariş verdi. Çin'de bu ekipman üretilmeye başlandı. İki hafta on gün önce Akkuyu'daydık. Şimdi o ekipmanlar geldi ve yerlerine monte edilmeye başlandı. Yani bir kısmı halen gelmeye devam ediyor. Dolayısıyla tekrar buradan Siemens'e dönüş artık söz konusu olmaz. Dolayısıyla o defter bir anlamda kapandı" diye konuştu.

ITP BORU HATTINDA KIRMIZI ÇİZGİMİZ VAR

Bakan Bayraktar, Irak Türkiye Petrol Boru Hattı'nın devreye alınması konusunda Türkiye'nin verdiği çabaları da anlattı. Hattın Silopi-Ceyhan arasındaki 650 kilometrelik bölümünün yıllardır işler vaziyette tuttuğumuzu belirten Bayraktar, "Hedefimiz şu. Irak-Türkiye boru hattı artık tümüyle kullanılabilir. Biz Ekim 2023'ten beri bu hattı çalışır vaziyette tuttuk. Hattın günlük kapasitesi 1,4 milyon varil. Yani bugün dünyanın ihtiyaç duyduğu petrolün yüzde 1,5 buradan geçebilecek durumda. 50 milyar dolarlık yıllık petrol ticareti yapı fırsatı var. Bunu Iraklı muhataplarımıza söylüyoruz. Irak heyeti perşembe (dün) Türkiye'ye geliyor. ITP'nin müzakereleri için, çünkü 2026'da süresi bitiyor. Bizim birinci kırmızı çizğimiz bu hattın işler hale getirilmesidir" bilgisini verdi.

NIJER'DE ÜÇ YENİ ALTIN SAHAŞI ALDIK

Bakan Bayraktar, Türkiye'nin yurt dışındaki enerji projeleri hakkında da bilgi verdi: "Libya ve Azerbaycan'da sahalarımız var. Hem petrol ve doğal gazda dışında daha aktif bir diplomasiyi daha yoğun bir şekilde kullanarak olmalıyız. Nijer önemli bir ülke bizim için. Üç tane altın sahamız vardı. Bugünün haberi bu olsun söyleyelim size. Üç yeni saha anlaşması imzaladık Agadez bölgesinde, Nijer'de ilave sahalar almış olduk. Mevcut 2020'de başladığımız sahada ilk altını 2025'te üretmeyi hedefliyoruz."

Ocakta enerjiye zam yok

**Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı Alparslan
Bayraktar, ocak ayında
enerji fiyatlarında bir
değişiklik yapmayı
düşünmediklerini
söyledi.**

► Elektrik ve doğal gaz faturaları üzerinden vatandaşa verilen desteğin 2025'te artarak süreceğine dikkat çeken Bayraktar, "2024'te 431 milyar liralık fatura desteği verdik" diye konuştu. **İBRAHİM ACAR 55**

Enerji piyasalarında cezalar yeniden değerlendirilme oranında artırıldı

Enerji piyasalarıyla ilgili kanunlarda öngörülen idari para cezaları, 2025 yılında geçerli olmak üzere, 2024 yılı için belirlenen yeniden değerlendirilme oranı olan yüzde 43.93 oranında artırıldı. Resmi Gazete’de yayımlanan tebliğlerle; Enerji Verimliliği Kanunu 10’uncu maddesi, Doğalgaz Piyasası Kanunu’nun 9’uncu maddesi, Petrol Piyasası Kanunu’nun 19’uncu maddesi, LPG Piyasası Kanunu’nun 16’ncı maddesi, Elektrik Piyasası Kanunu’nun 16’ncı maddesi uyarına alınacak idari para cezaları yüzde 43.93 oranında artırıldı.

YEŞİL ENERJİDE HEDEF TAM YOL İLERİ

İklim krizi, enerji bağımsızlığı ve arz güvenliği gibi konular son yıllarda tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarını ön plana çıkardı. Türkiye, özellikle güneş ve rüzgar enerjisinde taşıdığı potansiyelle dünyada yükselen güç olarak öne çıkıyor. ● 9'DA

YEŞİL ENERJİDE HEDEF TAM YOL İLERİ

İklim krizi, enerji bağımsızlığı ve arz güvenliği gibi konular son yıllarda tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarını ön plana çıkardı. Türkiye, özellikle güneş ve rüzgar enerjisinde taşıdığı potansiyelle dünyada yükselen güç olarak öne çıkıyor.

GÜÇ ARTIŞI BEKLENİYOR

Yenilenebilir Enerji 2035 Yol Haritası, rüzgar ve güneş enerjisi hedeflerini yüzde 50 artırarak 120 GW'a çıkardı. Bu hedef için öngörülen yatırım ise 80 milyar dolar. Bu hedeflerle Türkiye'nin mevcut rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücünün 2035'e kadar 4 katına çıkarılması hedefleniyor. 2025 yılı için belirlenen hedefler arasında ise şunlar yer alıyor:

2025 STRATEJİSİ BELLİ

- » Güneş enerjisinde 5 GW, rüzgar enerjisinde 2-3 GW kurulu güç artışı.
- » 2025 yılı başında yapılacak yeni YEKA ihaleleri kapsamında 800 MW güneş ve 200 MW rüzgar kapasitesinin devreye alınması.
- » Batarya enerji depolama kapasitesinin 2025'te 1 GW, 2028'de ise 10 GW'a çıkarılması.

HÜLYA ÇAYLAK
hulya.caylak@posta.com.tr

PAYINI GİDEREK ARTIRACAK

Öte yandan jeotermal enerji kapasitesi, 2023 ve 2024'te değişmeyerek 1691 MW seviyesinde kaldı. Bu durum, jeotermal enerji potansiyeline rağmen bu alandaki yatırımların sınırlı kaldığını gösteriyor. Hidroelektrik enerji kapasitesi ise 2023'te 31 bin 962 MW iken, 2024 Kasım itibarıyla 32 bin 203 MW'a yükseldi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2025 için belirlediği hedefler oldukça net. GES'lerde kurulu gücün 22 bin 600 megavata, RES'lerde 14 bin 800 megavata, HES'lerde 32 bin 395 megavata çıkarılması hedefleniyor. Öte yandan 2025'te enerji depolama, hibrit çözümler ve yerli kaynakların daha verimli ve etkin kullanımını gibi başlıklar ön plana çıkacak.

Türkiye'nin her ne kadar enerjide dışa bağımlılığı azalsa da enerji ithalatı için yılda yaklaşık 80 milyar dolar harcıyor. Bu, sürdürülebilir bir durum olmadığı için enerjide yeşil dönüşüm yani yenilenebilir kaynakların ağırlığının artırılması her geçen yıl daha da önemli hale geliyor. Son dönemde başta sanayi şirketleri olmak üzere yenilenebilir enerji yatırımlarında hatırı sayılır artışlar var. Geleneksel Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın verilerine göre, Türkiye'nin enerji sektöründe toplam kurulu gücü 115 bin megavata (MW) ulaştı ve bunun yüzde 59'u yenilenebilir kaynaklardan sağlandı. Yani yenilenebilir enerjinin payı 67 bin megavata aştı.

YÜZDE 36'LİK BÜYÜME

Türkiye'nin yenilenebilir enerjideki kurulu gücüne bakıldığında güneş enerjisinde (GES) 2023'te 14 bin 119 MW olan kapasite 2024 Kasım'da 19 bin 157 MW oldu. Yani 11 ayda yüzde 36 büyüdü. Rüzgar enerji kapasitesi (RES) ise 2024 Kasım itibarıyla 12 bin 446 MW'a yükseldi. Böylece Türkiye'nin, rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücü 31 bin MW'a ulaştı. Türkiye'de rüzgarda 100 bin megavattan, güneşte ise 250 bin megavattan fazla enerji potansiyeli olduğu öngörülüyor.

2024'ün iklim adına iyi, kötü ve çirkinleri...

**YAKIN PLAN
DİDEM ERYAR ÖNLÜ**
didem.eryar@ueb.com.tr

İsti bilimleri uzmanı Dr. John Abraham, 2016 yılında iklim değişikliğinin yol açtığı etkileri, 1966 yapımı Western filmi "İyi, Kötü ve Çirkin"den ilham alarak değerlendirmişti. Bugün, dünyamızın sürdürülebilirliği için atılan iyi adımlar artıyor, fakat kötü ve çirkin adımlar hala fazlasıyla mevcut. İşte 2024'ün iklim adına iyi, kötü ve çirkinleri...

İYİ ✓

TÜRKİYE

► Türkiye, 2024'te yenilenebilir enerji kapasitesini artırmaya devam etti. Özellikle güneş enerjisi yatırımları rekor seviyeye ulaştı. Şura Enerji Dönüşümü Merkezi Verileri'ne göre, 2024 yılında kurulu gücümüzün yüzde 59'unu, elektrik üretiminin ise yüzde 46'sını yenilenebilir enerji kaynaklarından sağladık. Güneş enerjisi kurulumları rekor oldu.

► Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, 11-22 Kasım'da Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenen BM İklim Değişikliği 29. Taraflar Konferansı (COP29) kapsamında, Türkiye'nin İklim Yol Haritası'nı açıkladı. Buna göre, birincil enerjide yenilenebilir enerjinin payının yüzde 50'ye, nükleer enerjinin payının yüzde 30'a çıkarılması, büyükle ulusal çapta kullanılacak enerjinin yaklaşık yüksek 80-inin karbonuz hale getirilmesi planlanıyor. Türkiye, en fazla yenilenebilir enerji kurulu gücüne sahip ülkeler arasında 11. sıraya yükseldi.

► Türkiye'de 2015 yılından bu yana planlanan kömürlü termik santral kapasitesinin 70 gigavattın (GW) fazlası iptal edildi.

► 2025 yılında yaşlanmasa beklenen iklim kanunu, 2025-2027 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programı (OVP) girdi.

► Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), 6 Eylül'de "Yeşil, Sürdürülebilir ve Sosyal Sermaye Piyasası Araçları Rehber Taslağı" ve "Sürdürülebilirlik Bağlantılı Sermaye Piyasası Araçları Rehber Taslağı" hazırladığını duyurdu. SPK'den yapılan açıklamada, küresel ölçekte sermaye piyasalarında sürdürülebilir finans yaklaşımı ve yeşil tahvil gibi yenilikçi finansal araçların öneminin arttığı belirtildi.

► Bakan Murat Kurum, BM Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi Taraflar Konferansı (COP16) kapsamında, "Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Strateji ve Eylem Planı"nı açıkladı. Kurum, çölleşmeyle mücadele konusunda ayrılan kaynakların 2 katına çıkarılacağını, sürdürülebilir arazi yönetiminde yeni teknolojilerin uygulanmasında finansal kaynakların yüzde 25 arttırılacağını söyledi.

► Dünya genelinde üniversitelerin sürdürülebilirlik performansını değerlendirmesini yapan Yeşil Üniversite Endeksi Platformunun 2024 verileri, Türk üniversitelerinin uluslararası düzeydeki başarılarını ortaya koydu. Endekste, Türkiye'den 6 üniversite ilk 100'de, 45 üniversite ise ilk 500'de yer aldı.

► Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye'de son 5 yıllık dönemde çevrenin korunmasına için 514 milyar 283 milyon 889 bin lira harcandı. Bu harcamaların yüzde 62,12'sini atık yönetimi giderleri oluştururken, bu alan için 2019-2023 döneminde yapılan harcamalar 319 milyar 492 milyon 831 bin lira buldu.

► 27 Eylül 2017'de başlatılan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen Sıfır Atık Hareketi, 7. yılını girdi. Proje 7 yılda 29,3 milyon ton kağıt-karton, 7,8 milyon ton plastik, 2,9 milyon ton cam, 3,7 milyon ton metal, 16,2 milyon ton organik ve diğerleri olmak üzere toplam 59,9 milyon ton geri dönüştürülebilir atık, ekonomiyi kazandırdı. Sıfır Atık Yönetim Sistemi'ne geçen

bina sayısı 193 bine ulaştı. Devreye alınan katı atık tesislerinde ayrıştırılıp ürün veya enerjiye dönüştürülen günlük atık miktarı 9 bin ton oldu. Sıfır atık konusunda yaklaşık 22 milyon kişiye eğitim verildi.

DÜNYA

► Kasım ayında Bakü'de gerçekleşen COP29 İklim Zirvesi'nde zengin ülkeler, büyük güney ekonomilerinin günlük çabaları ile birlikte, ilk kez 2035 yılına kadar yılda 300 milyar ABD Doları tutarında iklim finansmanı sunmayı kabul etti. Bu rakam büyük bir artış temsil etmiyor olsa da, küresel iklim eyleminin gerçekleştirilmesine yardımcı olacak uzun vadeli ortaklık taahhüdünü gösteriyor.

► Suudi Arabistan, sera gazı azaltım tartışmalarının çoğunu 2025'de gerçekleştirecek Bonn toplantıları ve Belém (COP30)'a taşıma kararıyla, bu süreçte enerji dönüşümüne doğru kaydedilen ilerlemeyi durdurmayı başardı, ama süreç devam edecek.

► Çok taraflı Kalkınma bankalarının (MDB) reformları işe yaradı. Bankaların 2030 yılına kadar düşük ve orta gelirli ülkelere 42 milyar doları uyum için olmak üzere katkı özet sektörlerin 65 milyar dolar) yüzde 120 milyar dolar sağlayabilecekleri tahmin ediliyor. MDB'lerin reformları ilerledikçe bu katkı daha da artacak. Derecelendirmeye notu düzülmeden 480 milyar dolar mümkün.

► Dünya şu anda fosil yakıtlara kıyasla temiz enerjiye neredeyse iki kat daha fazla yatırım yapıyor; güneş enerjisiyle yapılan yatırım diğer tüm üretim teknolojilerinin toplamından daha fazla.

► Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) göre temiz enerji, 2030 yılına kadar talebin zirve yapması beklenen fosil yakıtların iki katı hızla büyüyor. Birçok ülkede güneş ve rüzgar, fosil yakıtlardan daha rekabetçi maliyetlere sahip.

► Çin, 2023 yılında temiz enerji teknolojisine yaptığı yatırımın 2022 yılına kıyasla yüzde 40 oranında artırdı.

► Dünya çapında 1.300'den fazla kurumsal yatırımcının üst düzey yöneticileriyle yapılan son anketine göre, küresel olarak her 5 yatırımcıdan 4'ü önümüzdeki üç yıl içinde yenilenebilir enerji yatırımlarını artırmayı beklerken, aynı oran (tam yüzde 81) fosil yakıt sektörünün önümüzdeki beş yıldan sonra cazip olmayacağına inanıyor.

► OECD bölgesinde önerilen kömürlü termik santral sayısı 2015'te 142 iken yüzde 96'lık bir düşüş ile bugün sadece 5 yeni kömürlü santral projesi mevcut.

► 2018'de 2,1 milyon olan elektrikli araç satışı, 2024'e gelindiğinde daha iyi bitmeden sekiz kat artış göstererek 17 milyona yükseldi.

► Amazon ormanlarının korunması için Brezilya ve uluslararası topluluk arasında önemli iş birliği anlaşmaları imzalandı.

► Elektrikli araçlar ve yenilikçi enerji depolama teknolojilerine büyük ilerlemeler yaşandı.

KÖTÜ X

TÜRKİYE

► Germanwatch tarafından her yıl hazırlanan İklim Değişikliği Performans Endeksi'nde Türkiye, 53. sırada, alt sıralardaki ülkeler arasında yer aldı. Yenilenebilir enerji kategorisinde orta düzeyde yer alırken, sera gazı emisyonları, enerji kullanım ve iklim politikaları konularındaki performans "düşük" olarak değerlendirildi.

► Türkiye'nin güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı (NDC), 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarında azalmaya yönelik hedefler. Uzmanlar, 2025 yılında sunulması beklenen ikinci NDC'nin bilime dayanan hedefler ve küresel ısınmanın LS derecesinin altında sınırlanmasıyla uyumlu olmasını yönündeki beklentilerini dile getirdi.

► Temiz Hava Halkı Platformu'nun (THHP) her yıl düzenli olarak hazırladığı Kara Rapor'un altıncısına göre, hava kirliliği sonucu gerçekleşen ölümler hem sayısal hem de oranlar olarak önceki yıllara göre daha fazla. Temiz hava politikalarıyla Türkiye'de 68 bin 440 kişinin hayatını kaybetmesini önüne geçilebilir.

► Türkiye'de nüfusun yüzde 92'sinden fazlası hala Dünya Sağlık Örgütü standartlarına göre kirli hava soluyor. Havası en kirli olan ve buna bağlı ölüm oranının en yüksek olduğu II. Hakkari.

► 2024 yılının ilk 8 ayında Türkiye'de 900'den fazla ekstrem hava olayı kaydedildi. Ağustos ayında Giresun ve Ordu çevresinde yoğun yağışlar sele neden oldu. Bu olaylarda 9 kişi hayatını kaybetti, binlerce dönüm tarım arazisi zarar gördü. Eylül ayında İstanbul'da şiddetli yağışlar sonucu meydana gelen sellerde 15 kişi hayatını kaybetti, 500'den fazla bina hasar gördü.

► Yaz aylarında, özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde 7 bin hektardan fazla ormanlık alan yangınlarda yok oldu.

► İstanbul'da baraj doluluk oranları düşük seviyeye geriledi.

► Güneydoğu Anadolu'da tarımsal sulamada ciddi sıkıntılar yaşandı; kuraklık nedeniyle 100 bin hektar tarım arazisi işlevsiz hale geldi.

► Van Gölü'nün su seviyesi 2024'te yüzde 2 daha azaldı ve kıy serinindeki ekosistem tahrip oldu.

► Seller ve aşırı hava olayları, altıyapıya toplamda 10 milyar TL'den fazla zarar verdi.

► Özellikle su sıkıntısı çeken Güneydoğu Anadolu'dan İstanbul ve diğer büyük şehirlerde 50 bin kişinin üzerinde göç yaşandı.

► İzmir Körfezinde 20 Ağustos'ta sahile ölü balıklar vurdu ve kötü koku sorunu baş

gösterdi. Balık ölümlerinin, sudaki kirlilik ve buna bağlı olarak oksijen seviyesinin yetersizliğinden kaynaklandığı açıklandı.

DÜNYA

► Avrupa Birliği Copernicus İklim Değişikliği Servisi verilerine göre, 2024 yıl, 1991-2020 ortalamasının 0,7 derece üzerinde seyrederek kayıtlardaki en sıcak yıl oldu. 21 Temmuz 2024 tarihinde, küresel ortalama hava sıcaklığı ortalama 17,09 dereceye ulaştı ve sıcak günü olarak kaydedildi.

► Küresel karbon emisyonları, 2024'te 40 milyar tonun üzerine çıkarak yeni bir rekor kırıldı.

► Artan sıcaklıklar ve kuraklık nedeniyle, özellikle Akdeniz bölgesinde orman yangınlarında belirgin bir artış yaşandı. Hindistan ve Pakistan'da sıcaklıklar 50 derecenin üzerine çıkarak tarımda büyük kayıplara yol açtı ve binlerce ölüme sonuçlandı. Kanada'da yaklaşık 17 milyon hektar orman kül oldu ve yüz binlerce kişi tahliye edildi. Yunistan'da yangınlar, ülke tarihindeki en geniş alanı 1,6 milyon hektarı yok etti.

► Libya'da gerçekleşen sel felaketinde 11.000'den fazla kişi hayatını kaybetti. Çin'de seller nedeniyle 5 milyon kişi yerinden oldu ve altıyapı zararları 10 milyar doları aştı. Maldivler ve Tuvalu gibi ülkeler su altında kalma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

► ABD'nin baltasındaki Kaliforniya ve Teksas gibi eyaletlerde kuraklık, su kaynaklarını kritik seviyelere indirdi ve tarımsal kayıpları 50 milyar dolar buldu.

► BM İklim Zirvesi (COP29) iklim krizine mücadele için yetersiz finansman kararları nedeniyle eleştirildi. Gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaç duyduğu yıllık 455-584 milyar dolar arasında iklim finansmanı gereksinimine rağmen, zirvede 2035'e kadar yıllık en az 300 milyar dolar fon hedefi belirlendi.

► Dikyanus sıcaklıklarını rekor seviyeye ulaştırmasıyla birlikte, mercanlar yüzde 20'si beyazlama nedeniyle kayboldu.

► Dünya Doğayın Korunma Vakfı (WWF), 2024'te biyoçeşitlilik kaybının yüzde 3 oranında arttığını rapor etti.

► Küresel sıcaklık artışı, yangınlardan yayılan dumandan atmosferdeki partikül madde oranını artırmaya öncülük hava kirliliğine neden oldu. Bu durum 2024'te dünya genelinde 7 milyon erken ölüme katkıda bulundu.

ÇİRKİN ?

TÜRKİYE

► 2015 yılından bu yana Türkiye'de planlanan kömürlü termik santral kapasitesinin 70 gigavattın (GW) fazlası iptal edilse de, aynı zaman diliminde 6 GW'a yakın kömürlü termik santral kapasitesi devreye alındı.

► Orman Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, 2024 yılında 25 bin hektardan fazla ormanlık alan, yasa dışı ağaç kesimi nedeniyle tahrip edildi. Kaçak kesim faaliyetleriyle bağlantılı olarak bin 300 kişi hakkında yasal işlem başlatıldı.

► 2024 yılında Marmara Bölgesi'nde yapılan denetimlerde, yasa dışı yollarla doğaya bırakılan 1 milyon ton sanayi atığı tespit edildi. İstanbul'un Çatalca ve Kocaeli'nin Dilovası ilçeleri, yasa dışı atık ödümlerinin en fazla görüldüğü yerler oldu.

► Karadeniz Bölgesi'nde 2024 yılında 12 maden ocağı, ruhsatsız faaliyetleri nedeniyle kapatıldı. Bu ocaklar çevredeki 5 bin hektar ormanlık alan ve tarım arazilerini tahrip etti. Bazı maden ocakları, çevredeki yeraltı su kaynaklarını kirlenerek bölgedeki içme suyu kaynaklarını tehdit etti. Artvin, Rize ve Kaz Dağları'nda maden projelerine karşı 30'dan fazla kitlesel protesto düzenlendi.

► 2024 yılında koruma altında olan 850'den fazla kuş ve memeli türü, yasa dışı avlanma nedeniyle yok edildi.

► İstanbul Tuzla'da bir kimya fabrikasında yaşanan sızıntı, Marmara Denizi'ne 500 ton toksik madde karışmasına neden oldu. Sonuç olarak, deniz yaşamında büyük kayıplar yaşandı ve balıkçılık faaliyetleri geçici olarak durduruldu.

► Ankara ve İzmir'de, bazı fabrikaların filtre sistemlerini kullanmadığı tespit edildi ve bu tesisler havaya yasak sınırları 3 kat fazla partikül madde saldı.

► 2024 yılında Ege ve Akdeniz sahillerinde, doğal alanların korunmasına aykırı şekilde inşa edilen 400'den fazla kaçak yapı tespit edildi.

► 2024 yılında toplamda 50 bin hektar tarım arazisi, yasa dışı sanayi tesisleri veya konut projelerine tahsis edildi. Bu durum, hem çevresel hem de ekonomik zarara yol açtı.

► İklim adaletsizliği büyümeye devam etti. Gelişmiş ülkeler karbon emisyonlarını azaltırken, gelişmekte olan ülkeler, finansman yetersizliği nedeniyle iklim krizinden en çok zarar gören taraflar oldu.

► Afrika'da gıda güvenliği krizi ve savaşlar nedeniyle milyonlarca insan yerinden edildi.

► Çevre aktivistlerine yönelik saldırılar ve baskılar, özellikle bazı Latin Amerika ülkelerinde endişe verici düzeyde arttı.

► Amazon Ormanları'nda yasa dışı kesimler, 2 milyon hektardan fazla ormanın yok olmasına neden oldu.

► Fosil yakıt şirketlerini, aşırı hava olaylarını emisyonlarıyla ilişkilendiren iklim bilimi ve iklim değişikliğinin sorumluluğunu onlara ederek kamuoyuna yanlış yönlendirdikleri iddiaları temelde etkilerinden sorumlu tutmak için açılan davalar arttı.

► Fosil yakıt şirketlerinin 30 yıllık dönemdeki kârları 21 trilyon dolardan fazla oldu. Bu rakam, sorumlu oldukları tahmin edilen iklim değişikliğiyle ilgili 15 trilyon dolar tutarındaki zararın dörtte birinden daha fazla.

► Güney Kore'nin Busan kentinde düzenlenen Küresel Plastik Anlaşmalarını görüşmeleri, plastik kirliliği konusunda hukukun bağlayıcı bir belge üzerinde anlaşmaya varılmadan sonra erdi. *

Enerji

Sabancı Enerji Grubu/
Zaimler: Getirinin en
fazla olduğu ABD'de
büyüyoruz
Sayfa **11**

Anadolu 500: Kipaş Holding, Listede En Çok Firması Olan Üçüncü Şirket!”

Ekonomist Dergisi'nin her yıl düzenlediği ve Türkiye'nin üç büyük şehri dışında kalan bölgelerdeki üretim gücünü ortaya koyan "Anadolu'nun En Büyük 500 Şirketi" araştırması, bu yıl 21. kez açıklandı. 2023 yılı verilerine dayanan listede, Kipaş Holding'e bağlı şirketler üstün performansları ve sektörlerindeki başarılarıyla dikkat çekti.

Kipaş Holding, Anadolu'da 7 şirketi ve bir iştiraki ile en çok listeye giren 3. holding olurken, bu başarı hem bölgesel kalkınmaya katkısını hem de ulusal ölçekteki gücünü bir kez daha ortaya koyuyor. Üstelik, grubun iki şirketi ilk 100'de yer alarak dikkatleri üzerine çekti:

Kipaş Mensucat: 62. sırada
KÇS Kahramanmaraş Çimento: 94. Sırada

Batı Kipaş Kağıt: 167. sırada
Kipaş Pazarlama: 202. sırada
Kipaş Kağıt: 210. sırada
Kipaş Maren: 399. sırada
KET Enerji: 464. sırada

Enerji Sektöründe Güçlü Bir Aktör
Kipaş Holding'in enerji alanındaki güçlü temsilcileri Maren Enerji, yenilenebilir enerji projeleriyle 399. sırada yer alırken, KET Enerji ise 464. sıradaki konumuyla grubun enerji sektöründeki etkinliğini bir kez daha gözler önüne serdi. Enerji sektöründe faaliyet gösteren ve Kipaş Holding iştiraki olan AKEDAŞ Elektrik Perakende ise 47. sırada yer alarak hem Kipaş Holding'in hem de enerji sektörünün gurur kaynaklarından biri oldu.

Kağıt Sektöründe Çevre Dostu Güç

Kağıt sektöründe faaliyet gösteren Batı Kipaş Kağıt ve Kipaş Kağıt, çevre dostu üretim süreçleri ve yenilikçi yaklaşımlarıyla listede önemli bir yer edindi.

Batı Kipaş Kağıt: 167. sırada yer alarak sürdürülebilir üretim anlayışıyla öne çıkarılan,

Kipaş Kağıt: 210. sıradaki istikrarlı yük-selişisiyle sektördeki varlığını güçlü bir şekilde sürdürüyor.

Her iki şirket de, kağıt sektöründe gerçekleştirdikleri yenilikçi yatırımlarla Kipaş Holding'in sürdürülebilirlik vizyonunu başarıyla temsil ediyor.

Tekstil ve Çimento Sektöründe Zirve
Kipaş Mensucat, 62. sırada yer alarak tekstil sektöründeki öncü konumunu koruyor. Yüksek ihracat kapasitesi, çevre dostu

üretim süreçleri ve inovatif ürünleriyle sektörde fark yaratan şirket, hem ulusal hem de uluslararası pazarlarda büyük takdir topluyor. KÇS Kahramanmaraş Çimento, 94. sıradaki yeriyse çimento sektöründe güvenilir ve çevre dostu üretimle dikkat çekiyor. Güçlü pazar payı ve inovatif üretim anlayışı, şirketi sektörün liderleri arasına taşıyor.

Kipaş Pazarlama:

Kipaş Holding'in İhracat Kapısı

Kipaş Holding bünyesinde faaliyet gösteren Kipaş Pazarlama, grubun uluslararası pazarlardaki yüzü ve ihracat stratejilerinin ana taşıyıcılarından biri olarak dikkat çekiyor. 2023 verilerine göre Anadolu'nun En Büyük 500 Şirketi listesinde 202. sırada yer alan şirket, global pazar açığını genişleterek Kipaş Holding'in uluslararası itibarını güç-

lendirmeye devam ediyor.

Kipaş Pazarlama, grubun tekstil, kağıt ve çimento gibi farklı sektörlerdeki ürünlerini dünya çapında milyonlarca müşteriye ulaştırıyor. Yüksek kalite standartları ve müşteri odaklı hizmet anlayışı sayesinde global arenada rekabetçi bir konumda yer alan firma, Kipaş Holding'in sürdürülebilir büyümesine katkı sağlıyor.

İhracattaki güçlü performansı ile hem bölgesel hem de ulusal ekonomiye değer katan Kipaş Pazarlama, Kipaş Holding'in yenilikçi ve çevre dostu üretim felsefesini uluslararası pazarlara taşımaya devam ediyor.

Kahramanmaraş'ın Gururu

Kahramanmaraş'ın ekonomik kalkınmasında öncü bir rol üstlenen Kipaş Holding, 8 şirketiyle listeye giren tek firma ola-

rak şehrin üretim, istihdam ve ihracat potansiyeline büyük katkı sağlıyor. Tekstil, enerji, çimento ve kağıt gibi birçok sektörde faaliyet gösteren grup, bölgesel kalkınmanın itici gücü olmaya devam ediyor.

Vizyoner Bir Gelecek

Kipaş Holding'in listeye bu denli güçlü bir şekilde girmesi, grubun "kalite, sürdürülebilirlik ve yenilik" odaklı vizyonunun bir yansıması. Çevre dostu üretimden toplumsal fayda sağlayan projelere kadar geniş bir perspektifte hareket eden grup, ulusal ve uluslararası arenada başarısını pekiştiriyor.

Ekonomist Dergisi'nin "Anadolu'nun En Büyük 500 Şirketi" listesinde üst sıralarda yer almak, Kipaş Holding'in sadece bugünü değil, geleceği de şekillendiren önemli bir aktör olduğunu gösteriyor.

HABER MERKEZİ

Sürdürülebilirlik Raporu Yayınlandı

DÜŞÜK KARBON ekonomisine geçiş

Global Reporting Initiative (GRI) Standartlarına uyumlu olarak hazırlanan 2023 Sürdürülebilirlik Raporunda; Çolakoğlu Metalurji'nin 1 Ocak 2023 - 31 Aralık 2023 dönemine dair performansı yansıtılmıştır. Ayrıca, Sustainability Accounting Standards Board (SASB) ve sektöre özgü diğer sürdürülebilirlik gereklilikleri de dikkate alınarak hazırlanan raporda, Çolakoğlu Metalurji'nin operasyonel etkileri kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir.

Çolakoğlu Metalurji Genel Müdürü Uğur Dalbeler, 2023 Sürdürülebilirlik Raporuna ilişkin yaptığı değerlendirmede; 2023 Sürdürülebilirlik Raporunun, iklim krizinin çevresel ve sosyal etkilerini minimize etmek için yürütülen çalışmaların bir yansıması olduğunu ifade etmiştir.

“Çolakoğlu Metalurji olarak, sürdürülebilirlik stratejimiz doğrultusunda düşük karbon ekonomisine geçiş, yenilikçi enerji projeleri ve topluma katkı sunan sosyal sorumluluk faaliyetlerimizle geleceğe yatırım yapıyoruz. Çalışanlarımız, müşterilerimiz ve paydaşlarımızla birlikte daha sürdürülebilir bir dünya için çalışmaya devam edeceğiz.”